

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Навчально-науковий інститут іноземних мов

**ПРОГРАМА
ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ
З
ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(німецької)**

ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

***КВАЛІФІКАЦІЯ: „Філолог. Перекладач.
(Англійська та німецька мови)”***

ДРОГОБИЧ 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Практикум з мовної комунікації другої іноземної мови у поєднанні з технікою перекладу, передбаченими навчальними планами, має забезпечити всебічну підготовку перекладача та викладача іноземної мови, здатного засобами свого навчального предмету навчати та виховувати підрастаюче покоління, а також закласти основу для подальшого професійно орієнтованого удосконалення володіння цією мовою. У зв'язку з цим навчання іноземної мови в цьому курсі передбачає комплексну реалізацію практичної, виховної, освітньої, розвиваючої та професійно-педагогічної цілей. При цьому дані цілі досягаються в процесі практичного оволодіння іноземною мовою.

Практична мета полягає у формуванні в студентів лінгвістичної, комунікативної та країнознавчої компетенції. Лінгвістична компетенція охоплює знання системи мови і правил її функціонування в процесі іншомовної комунікації; комунікативна компетенція передбачає здатність сприймати та породжувати іншомовне мовлення до норм та умов мовленнєвої комунікації; лінгвокраїнознавча компетенція включає в себе знання про основні особливості соціокультурного розвитку країни, мова якої вивчається, і вміння здійснювати свою мовленнєву поведінку відповідно до них. Таким чином, практична мета курсу полягає в тому, щоб забезпечити достатньо вільне, нормативно вірне і функціонально адекватне володіння всіма видами мовленнєвої діяльності іноземною мовою.

На заняттях з практикуму з мовної комунікації другої іноземної мови студент повинен уміти використовувати навички та вміння, якими він оволодів при вивченні інших нормативних теоретичних курсів: техніка перекладу.

Екзаменаційний білет складається з наступних питань:

1. Читання, переклад та філологічний аналіз художнього тексту другою іноземною мовою.
2. Теоретичне питання з «Техніки перекладу» (друга іноземна мова).
3. Розвиток проблемної ситуації на задану тему (друга іноземна мова).

Роз'яснення до виконання філологічного аналізу художнього тексту

Філологічний аналіз включає розгляд двох аспектів художнього прозового твору: а) його змісту / теми, ідеї / головного персонажа як носія ідеї твору, авторського бачення реальної дійсності; б) стилю твору взагалі або його основних характеристик.

У роботі над текстом слід керуватись літературно-

стилістичним методом аналізу художнього тексту. При філологічному аналізі художнього тексту слід звернути увагу на такі аспекти:

- 1) ідея і тема твору;
- 2) характеристика головного героя;
- 3) точка зору автора чи персонажа;
- 4) ставлення оповідача до зображуваних подій і людей;
- 5) значення паратексту та сильних позицій тексту (заголовок, епіграф, початок і кінець тексту тощо). Філологічний аналіз включає і лінгвістичний аспект, оскільки художній текст охоплює лексикологічні явища / етимологію, синонімію, антонімію, омонімію, архаїзми, жаргонізми, просторіччя, варваризми тощо /, що мають пряме відношення до характеристики персонажів; фонетичні явища /алітерацію, асонанс, ономатопею і ін. / і граматичні / інверсію, еліптичні конструкції, відокремлені слова та речення, паралелізми тощо/, що стосуються експресивності художнього тексту; та чисто лінгвістичні явища - часи дієслова, його способи, форми іменника і прикметника, запозичення, структуру і багатозначність слова, типи речень тощо.

Список художніх текстів для філологічного аналізу

1. Heinrich Böll. Anekdote zur Senkung der Arbeitsmoral.
2. Luise Rinser. Schaufel und Besen.
3. Johann Wolfgang Goethe. Die Leiden des jungen Werthers.
4. Hermann Hesse. Der Steppenwolf.
5. Wilhelm Hauff. Die Geschichte von dem kleinen Muck.
6. Patrick Süskind. Das Parfum.
7. Ernst Theodor Amadeus Hoffmann. Klein Zaches, genannt Zinnober.
8. Brüder Grimm. Die sieben Raben.
9. Judith Hermann. Sommerhaus, später.
10. Wilhelm Raabe. Theklas Erbschaft oder die Geschichte eines schwülen Tages.
11. Hans Ernst. Der Heimat Melodie.
12. Joseph Roth. Radetzky marsch.
13. Hans Fallada. Damals bei uns daheim.
14. Anna Seghers. Das siebte Kreuz.
15. Erich Maria Remarque. Drei Kameraden.
16. Stefan Zweig. Die Angst.
17. Heinrich Mann. Professor Unrat.
18. Thomas Mann. Tristan.
19. Franz Kafka. Der Prozess.
20. Das Nibelungenlied. Wie Siegfried verraten wurde.
21. Hermann Sudermann. Der Gänsehirt.
22. Arthur Schnitzler. Die Toten schweigen.

23. Gottfried Keller. Romeo und Julia auf dem Dorf.
24. Heinrich Heine. Die Harzreise.
25. Bernhard Kellermann. Der Tunnel.
26. Hugo von Hofmannstahl. Ein betrogener Betrüger.
27. Theodor Storm. Von jenseits des Meeres.
28. Adalbert von Chamisso. Peter Schlemihls wundersame Geschichte.
29. Daniel Kehlmann. Die Vermessung der Welt.
30. Leonard Frank. Mathilde.

**Список комунікативних ситуацій
до державного екзамену з німецької мови**

1. Umweltschutz.
2. Luftverschmutzung.
3. Wasserverschmutzung.
4. Hochwasser.
5. Lärm.
6. Rolle der Kunst im Leben der Menschen.
7. Dienstleistungen. Arten der Dienstleistungen.
8. Auf der Post.
9. Auf der Bank.
10. Beim Friseur.
11. Beim Uhrmacher.
12. In der chemischen Reinigung.
13. Beim Schuhmacher.
14. Bei der Schneiderin.
15. Das Telefongespräch.

SYNONYMISCHE REIHEN

1. anfangen – beginnen – aufnehmen
2. antworten – erwidern – entgegen
3. bekommen – erhalten – empfangen – kriegen
4. betrachten – besichtigen – sich ansehen
5. denken – glauben – meinen
6. enden – schließen – beenden – zu Ende sein
7. geschehen – passieren – vorkommen
7. Junge – Knabe – Bube – Bursche – Kerl
8. kaufen – einkaufen – erwerben – besorgen – lösen
9. leben – wohnen – bewohnen – hausen
10. Mitteilung – Bericht – Meldung
11. sehen – blicken – schauen – gucken – starren
12. seltsam – sonderbar – merkwürdig – wunderbar
13. verstehen – begreifen – fassen – kapieren

14. Zimmer – Raum – Stube – Kammer – Gemach
15. lustig – freudig – heiter – fröhlich – froh
16. sich erholen – (sich) ausruhen – sich entspannen – relaxen
17. schön – hübsch – wunderbar – wunderschön – wundervoll – großartig – prächtig – ausgezeichnet – exzellent

ANTONYME

1. akzeptieren – anbieten, darbieten, vorschlagen
2. Anfang – Ende, Abschluss, Schluss, Beendigung
3. ankommen – abreisen, abfahren, fortgehen, verreisen, fortfahren
4. flüstern – rufen, schreien, laut sprechen
5. Freund – Feind, Gegner
6. kalt – warm, heiß, glühend, hitzig, schwül
7. leer – voll, gefüllt
8. Original – Kopie, Wiedergabe, Reproduktion
9. schließen – öffnen, aufmachen, aufschließen, aufschlagen, auf tun, aufreißen
10. Wahrheit – Lüge, Betrug, Illusion, Irrtum
11. schweigen – reden, sprechen, schreien, sagen
12. ungefähr – genau, exakt, präzise, pünktlich
13. wolkig – wolkenlos, unbewölkt, klar
14. zurückgeben – bekommen, erhalten, nehmen, ausleihen
15. zweifeln – sicher sein, überzeugt sein, glauben
16. hell – dunkel, finster, düster, trübe
17. mager(hager) – dick, voll, korpulent, üppig, beleibt
18. gut – schlecht, schlimm, übel, böse

Техніка перекладу

1. Переклад як евристичний процес.
2. Перекладацька стратегія та її принципи.
3. Поняття адекватності та еквівалентності перекладу. Типологія еквівалентності в перекладознавстві.
4. Лексичні труднощі перекладу. Лексична сполучуваність і лексичні трансформації.
5. Проблема перекладу слова як форми: відтворення власних та географічних назв, назв фірм та організацій.
6. Проблема перекладу слова як змісту: синонімія та омонімія, полісемія, метафоризація і гра слів.
7. Переклад неологізмів та слів-реалій.
8. Переклад сталих словосполучень і фразеології.
9. Морфологічні труднощі перекладу.
10. Морфологічна варіативність: переклад похідних слів з різними префіксами і суфіксами.

11. Особливості перекладу іменників. Артикль.
12. Переклад займенників та прикметників.
13. Особливості перекладу дієслів та віддієслівних конструкцій.
14. Переклад конструкцій з прийменниками.
15. Граматичні труднощі перекладу. Граматичні трансформації.
16. Синтаксичні перетворення на рівні словосполучення. Складні випадки керування при перекладі.
17. Переклад дієприкметникових, дієприслівникових та інфінітивних конструкцій.
18. Передача модальності німецького речення.
19. Загальні принципи трансформації порядку слів у простих та складних реченнях.
20. Переклад речень з різними типами присудків.
21. Основні вимоги до художнього перекладу. Специфічні характеристики текстів художньої літератури.
22. Трансформації у художньому перекладі. Труднощі при перекладі стилістичних фігур.
23. Особливості перекладу поетичних творів.
24. Основні вимоги до перекладу публіцистичних текстів. Характерні риси публіцистичного стилю.
25. Перекладацькі трансформації у публіцистичному стилі. Труднощі при перекладі реалій, кліше та образної фразеології.
26. Основні вимоги до перекладу науково-технічної літератури. Відмінні ознаки науково-технічних текстів.
27. Перекладацькі трансформації у науковому тексті. Труднощі при перекладі фахової термінології.
28. Основні вимоги до перекладу офіційно-ділових текстів. Стилiстичні особливості текстів ділових паперів.
29. Трансформації при перекладі зразків офіційно-ділового стилю. Специфіка перекладу ділової кореспонденції.
30. Усний переклад як перекладознавча проблема. Види усного перекладу. Особливості синхронного перекладу.